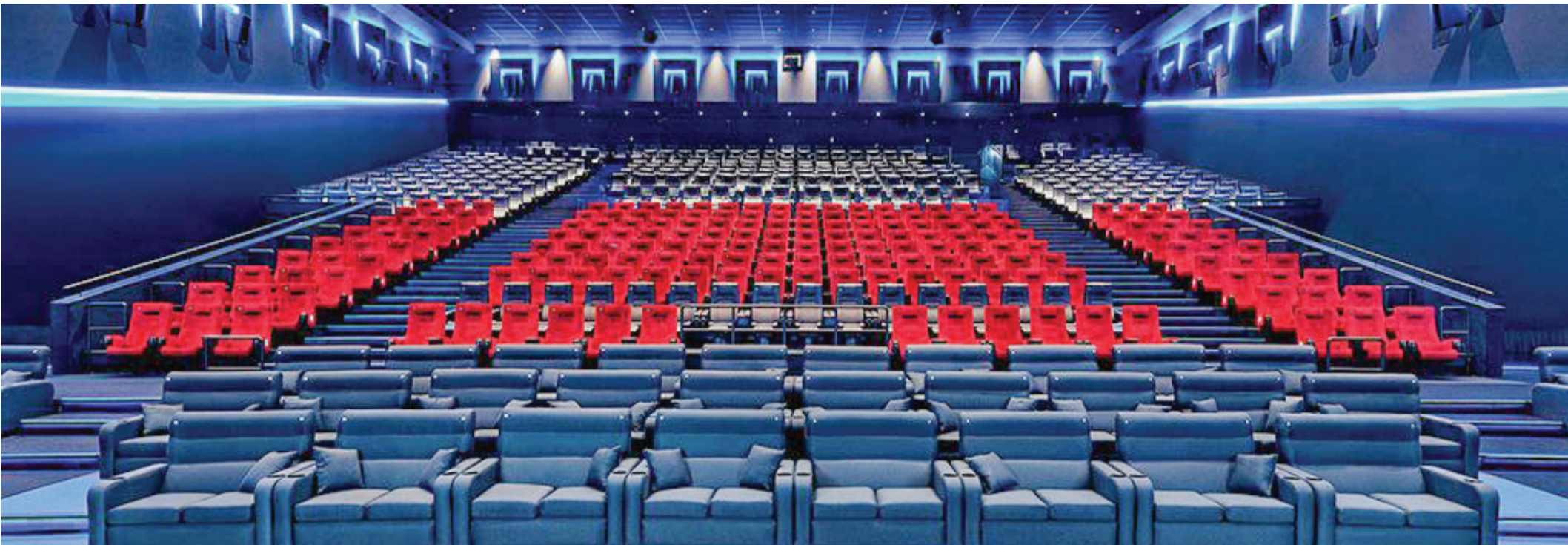

دوشنبه ۲ بهمن ۱۴۰۲
شماره ۴۰۶۴

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

بلوار کشاورز میزبان مجتمع جدید هنری پایتخت می‌شود

تصمیم بزرگ ساخت محفل اهل فرهنگ در تهران

ماطفه جعفری

خبرنگار گروه فرهنگ

یک مجموعه کامل فرهنگی و هنری یکی از نیازهای همیشگی برای اهالی هنر در شهر تهران بود و هست و هر زمانی که مسئولان را می‌بینند، اولین درخواست‌شان یک مجموعه کامل هنری است که بتواند برنامه‌های شان را پوشش دهد.

هر سال وقتی به جشنواره فیلم فجر نزدیک می‌شویم اولین سوال خبرنگاران این می‌شود که امسال فیلم‌ها را در برج میلاد می‌بینیم یا پردیس ملت؟ نشست خبری محمد مهدی اسماعیلی، وزیر ارشاد هم که برگزار شد یکی از سوالات پرتکرار محل اکران فیلم‌ها برای اهالی رسانه و منتقدان بود. امسال که شرایط ویژه‌تر هم شد و تقریباً ۱۰ روز مانده به برگزاری بالاخره روز گذشته برج میلاد به عنوان محل برگزاری جشنواره انتخاب شد. البته این انتخاب هم داستان‌های زیادی داشت. اسماعیلی، وزیر ارشاد در نشست خبری که ۲۳ دی‌ماه داشت، اعلام کرد تا دو روز دیگر محل جشنواره مشخص می‌شود. اما سرانجام روز گذشته اول بهمن‌ماه خانه جشنواره انتخاب شد. شهرداری تهران که مورد انتقاد واقع شده بود به دلایلی نمی‌خواست مجموعه‌های خود را در اختیار وزارت ارشاد برای برگزاری جشنواره بگذارد و ۳۰ دی‌ماه، با انتشار اطلاعیه‌ای اعلام آمادگی کرد که به محض وصول چهارچوب نیازها در سریع‌ترین زمان و در یک جلسه کاری مشترک با عزیزان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مسئولان دبیرخانه جشنواره فیلم فجر توافق ارائه خدمات را نهایی می‌کند.

حالا که محل برگزاری جشنواره چهل‌دوم مشخص شد، می‌خواهیم از نیازی بگوییم که این جشنواره و جشنواره‌های دیگری که در کشور برگزار می‌شوند، به آن دارند. داشتن مکانی دائمی که آرزوی چندین و چند ساله اهالی فرهنگ و هنر بوده است. آرزویی که می‌تواند کمک‌کننده باشد تا برگزارکنندگان با خیال راحت‌تری بتوانند برای یک رویداد هنری و فرهنگی برنامه‌ریزی کنند.

نگاهی به تعدادی از مراکز فرهنگی مدرن

از ژاپن تا آفریقا به دنبال یک تجربه مفهومی جدید

هومن جعفری

خبرنگار

اگر به خودمان لطف کنیم و با هم قرار بگذاریم که درگیر واژه‌ها نشویم و به مفهوم توجه کنیم، درک این مطلب برای همه راحت‌تر می‌شود. سال‌هاست که امکان فرهنگی، از جنبه تک‌کاریی خارج شده‌اند. اگر قرار است چند میلیون دلار یا چندین میلیارد تومان هزینه شود تا یک مکان فرهنگی ساخته شود، همه موارد لازم در طراحی آن مکان لحاظ می‌شود تا حد اکثر استفاده از فضای ممکن صورت بگیرد. در نتیجه شما دیگر با کتابخانه یا سالن‌های کنسرت یا امکان فرهنگی تک‌کاربره جدیدالتاسیس طرف نمی‌شوید بلکه امکان فرهنگی چندمنظوره‌ای طراحی و ساخته می‌شوند که بشود داخلش چندین کار را انجام داد. مثلاً ساختمان موزه لوور در اوبوسی، ایده موزه شهر را اجرایی کرده. این موزه شهر، در کنار اینکه از چندین ابرموزه طراحی شده، همزمان ۳۳ گالری هم دارد؛ یعنی می‌توان در آن همزمان میزبان آثار ده‌ها هنرمند بود. اینکه یک مکان فرهنگی همزمان هم کتابخانه باشد هم سالن سینما و تئاتر داشته باشد، هم بشود داخلش کنسرت داد و هم بشود داخلش کار هنرهای تجسمی انجام داد یا به نمایش گذاشت، ایده عجیبی نیست. فقط فضای زیادی می‌خواهد. نمونه‌هایی که در زیر به شما معرفی می‌شوند، در نگاه کلی امکان فرهنگی هستند که می‌توانند موزه یا کتابخانه، فرهنگسراها یا حتی خانه‌های فرهنگ، مجتمع‌های چندمنظوره فرهنگی و حتی باغ‌هنرها باشند. هر کدام از این کلمات تعابیر و معانی خود را دارند اما بعضی وقت‌ها، این واژه‌ها با هم تلفیق می‌شوند. مثلاً موزه با گالری فرق دارد اما حالا شهر-موزه‌ای داریم که گالری‌های متعددی را درون خود جا داده است. بنابراین توصیه من دو چیز است. نخست اینکه خود را درگیر معنی کلمات و اصطلاحات نکنیم و به این موضوع توجه کنیم که می‌توان این مفاهیم را به راحتی با هم تلفیق کرد. دوم اینکه آنچه مورد نظر وزارت ارشاد است و در دیگر مطلب این صفحه، پیرامونش می‌خوانید، شاید مجموعه‌ای از این ایده‌ها باشد. از آنجا که این طرح فعلاً در حد ایده‌پردازی است و هنوز اجرایی نشده، نمی‌شود خیلی پیرامونش گمانه‌زنی داشت یا نمونه مشابه جهانی‌اش را معرفی کرد اما آنچه می‌بینید، نمونه‌ای اجرایی از مکان‌های فرهنگی است. مکان‌هایی طراحی شده برای اهل فرهنگ که بتوانند محصول یا محصولات هنری و فرهنگی را به نمایش بگذارند.

داریوش ارجمند هفته گذشته زمانی که سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور برای بازدید ستادی به وزارت ارشاد رفت خطاب به رئیس‌جمهور گفت: «همان‌طور که دستور دادید یک استادیوم بزرگ برای فوتبال بسازند و خیلی هم واجب و کار پسندیده‌ای بود به دلیل اینکه ورزشگاه ما دیگر جوابگوی فوتبال نبود، می‌خواهم بگویم تالار وحدت هم جوابگوی هنر ما نیست.» بعد از صحبت‌های داریوش ارجمند، محمد مهدی اسماعیلی وزیر ارشاد از مجموعه‌ای می‌گوید که قرار است خانه‌ای برای جشنواره‌ها باشد و کمک کند به اینکه هنرمندان با خیال آسوده‌تر آثارشان را تولید کنند. در این گزارش از مجموعه جدید هنری تهران می‌گوییم که می‌خواهد امید را به اهالی فرهنگ و هنر هدیه بدهد.

خانه جدید جشنواره‌ها در بلوار کشاورز

سال‌هاست که درمورد محلی دائمی برای برگزاری جشنواره‌ها صحبت می‌شود. در دولت‌های مختلف وقتی هنرمندان گلایه می‌کردند که تالار وحدت جوابگو نیست و نمی‌توان برنامه‌ریزی درستی برای اجراها داشت؛ یا اینکه برج میلاد و پردیس ملت از سوی شهرداری با گذاشتن شرط‌های مختلف در اختیار جشنواره فیلم فجر قرار می‌گرفت و همه گلایه‌مند می‌شدند؛ تنها جوابی که شنیده می‌شد این بود که تلاش می‌کنیم تا جای مناسبی را تدارک ببینیم اما هیچ وقت به مرحله اجرا نرسید. اما گویا وزارت فرهنگ و ارشاد در دولت سیزدهم می‌خواهد این موضوع را به سرانجام قطعی برساند. با پیگیری‌هایی که «فره‌یختگان» انجام داده است، زمینی به مساحت ۱۵ هزار متر مربع در بلوار کشاورز قرار است محل خانه‌های جشنواره شود و وزارت ارشاد می‌خواهد یک مجموعه هنری برای برنامه‌های متفاوت در آن داشته باشد.

یک سالن برای برگزاری کنسرت موسیقی، از امکانات این مجموعه است که می‌تواند به کسانی که در حوزه موسیقی فعالیت می‌کنند نوید سالیی مناسب و استاندارد برای برگزاری کنسرت‌های موسیقی را بدهد. سان استاندارد برای بخش فیلم از دیگر امکانات این مجموعه فرهنگی است

که برای برگزاری جشنواره‌ها می‌تواند مورد استفاده قرار بگیرد و همین یک بخش می‌تواند همه این سال‌ها خانه به دوشی جشنواره‌های فیلم فجر را جبران کند. چند سالن سینما که بتواند جوابگوی اهالی هنر و رسانه در ایام برگزاری جشنواره‌های فجر باشد.

همچنین گالری‌های تجسمی از دیگر بخش‌های این مرکز فرهنگی است. هنرمندان تجسمی همیشه از نداشتن مکانی ثابت برای برگزاری برنامه‌هایشان گلایه داشتند و از بی‌توجهی‌ای می‌گفتند که مسئولان به این شاخه از هنر دارند. اما حتماً گالری‌هایی که در این مرکز ساخته می‌شود می‌توانند به هنرمندان این حوزه کمک‌کننده باشد تا به راحتی بتوانند نمایشگاه‌هایشان را برگزار کنند و آثار را در دید عموم بگذارند.

چرا به چنین مرکزی نیاز داریم؟

ساخته شدن تالار وحدت به قبل از انقلاب بازمی‌گردد. در این سال‌ها سالن‌های زیادی برای سینما، موسیقی و تئاتر ساخته شده اما مجموعه‌ای که متشکل از سالن‌های مختلف باشد و بتواند در بزنگاه‌ها مورد استفاده اهالی هنر قرار بگیرد، کم بوده و می‌توان گفت جز تالار وحدت که چند کاربری دارد بقیه مراکز فرهنگی تک‌کاربری است.

مجموعه‌های فرهنگی در شهرها می‌توانند مانند یک نماد عمل کند. این نماد بودن به این معناست که همین مجموعه‌ها می‌توانند در شکل دادن و هدایت رفتارهای اجتماعی تأثیرگذار باشد. بارها در گفتارهای روانشناسی به اثبات رسیده است که افراد با تغییر در محیط‌هایشان و رفتن به فضاهای فرهنگی مدل دیگری رفتار می‌کنند؛ این فضاهای فرهنگی شهری شامل سینما، تئاتر، موزه، کتابخانه، فرهنگسراها و… هستند که می‌توانند تأثیر زیادی را در فرهنگ یک جامعه شهری بگذارند.

حالا فکر کنید که مراکز فرهنگی به جای اینکه در داخل شهر باشند، با این پیش‌فرض که باعث ایجاد تفریح و موارد دیگر می‌شوند، از مرکز شهر دور شوند. همین دور شدن باعث عدم استقبال از آنها خواهد شد. همین الان اگر مجموعه‌های مثل ایران‌مال یا باغ کتاب در مرکز شهر قرار داشت،

مهارت‌های اجتماعی وزرد برای رشد مهارت‌های عاطفی. هر آنچه اینجا وجود دارد، با لگو ساخته شده.
موزه هنرهای معاصر آفریقا در آفریقای جنوبی
موزه هنر معاصر آفریقا بزرگ‌ترین موزه جهان است که به هنر معاصر آفریقا و مهاجران آن اختصاص دارد. این ساختمان ۹ طبقه در منطقه ساحلی کیپ تاون در آفریقای جنوبی واقع شده است و به مجموعه سیلوهای غلات به عنوان نمادی از تاریخ صنعتی کیپ تاون انرژی می‌بخشد. سیلو در سال ۱۹۹۰ با معرفی فناوری‌های جدید از کار افتاده بود اما شرکت طرح تصمیم گرفت از این فضا برای تغییر کاربری استفاده کند. پروژه در سال ۲۰۱۳ اعلام شد و توسعه آن در طول فرآیند دنبال شد. طرح نهایی شامل ۶۰۰۰ متر مربع فضای نمایشگاهی است که ۸۰ گالری را تشکیل می‌دهد که به ترویج هنر معاصر آفریقا اختصاص دارد. این سازه همچنین شامل یک باغ روی پشت بام، آزمایشگاه‌های حفاظت، کتابفروشی، رستوران و بار است. این موزه در ساحل در کیپ‌تاون قرار دارد و روزانه ۱۰۰۰۰ نفر از این منطقه بازدید می‌کنند که آمار خوبی است. همچنین این فضای فرهنگی در اقتصاد محلی نیز بسیار اثرگذاری مثبتی داشته است.
مکعب سفید درنگو
این مکعب سفید اساسی در یک مزرعه سابق در لوسانگا واقع در جمهوری دموکراتیک کنگو افتتاح شده است. این موسسه که در ۶۵۰ کیلومتری جنوب شرقی پایتخت کشور واقع شده است، به دنبال جلب حمایت مالی و آگاهی لازم برای کارگران مزارع برای خرید مجدد زمین و توسعه یک مدل اقتصادی و زیست محیطی جدید است. افتتاح این پروژه همچنین آغاز یک برنامه تحقیقاتی پنج ساله است. مکعب سفید طراحی شده توسط مرکز تحقیقات بین‌المللی لوسانگا برای هنر و نابرابری اقتصادی است. این مرکز تحقیقاتی به تبدیل فضاهای مزرعه سابق به مناطقی برای نقد هنری و تنوع زیست محیطی اختصاص دارد. اگرچه اعضای این پروژه کارگران مزارع هستند، اما هنرمندانی نیز هستند که از طیف وسیعی از مواد مختلف، از جمله کاکنو، مجسمه می‌سازند. سفید طراحی شده توسط مرکز تحقیقات بین‌المللی لوسانگا برای هنر و نابرابری اقتصادی است. این مرکز تحقیقاتی به تبدیل فضاهای مزرعه سابق به مناطقی برای نقد هنری و تنوع زیست محیطی اختصاص دارد. اگرچه اعضای این پروژه کارگران مزارع هستند، اما هنرمندانی نیز هستند که از طیف وسیعی از مواد مختلف، از جمله کاکنو، مجسمه می‌سازند. تمام سود حاصل از فروش مجسمه‌ها به مزارع محلی بازرگنده می‌شود، جایی که بیشتر و بیشتر باغ‌های تجربی کاکنو و روغن نخل متعلق به جامعه ایجاد می‌شوند. هدف این طرح حفظ سود در جامعه، بازخريد

حتما استقبال از آن بیشتر می‌شد و مردم با توجه به دسترسی‌ای که در مرکز شهر وجود دارد می‌توانستند استفاده بهتری از این مجموعه‌ها داشته باشند. ساخت این مجموعه هنری جدید در بلوار کشاورز فارغ از نیازی که اهالی هنر به آن دارند، ارزشمند است چون در مرکز شهر قرار می‌گیرد و با افتتاح آن به بعد هنری این بخش از شهر تهران هم اضافه می‌شود و کمک می‌کند تا فرهنگ و هنر در این بخش تقویت شود. این که با طراحی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار است هنرمندان یک خانه همیشگی برای جشنواره‌ها و رویداد‌های ملی‌شان داشته باشند، می‌تواند پدیدآور امید در دل هنرمندان باشد. البته چند نکته برای این مجموعه لازم است و باید از همین ابتدا به آن توجه شود اینکه خانه جشنواره‌ها باید مستقل و متعلق به وزارت ارشاد باشد. این در اختیار وزارت ارشاد بودن آنجایی معنا پیدا می‌کند که وقتی شرایط امسال را برای جشنواره فیلم فجر بررسی می‌کنیم، می‌بینیم که مجموعه‌های مختلف به جای اینکه با هم به تقاهم برسند تا یک جشنواره برگزار شود، تازه به یاد گذاشتن پیش‌شرط برای هم می‌افتند و با لجبازی‌های مختلف یک رویداد فرهنگی را دچار حاشیه می‌کنند. ساخت چنین مجموعه‌ای هنرمندان را برای خلق آثار بیشتر ترغیب می‌کند و باعث می‌شود مرکزی را فقط برای خودشان داشته باشند، محلی امن که دیگر نقطه امیدی باشد برای آنها تا آثارشان را به دور از گروکشی‌های مختلف که در زمان برگزاری جشنواره‌ها رخ می‌دهد، به نمایش بگذارند. حالا که ساخت یک پروژه فرهنگی چندمنظوره فراتر از حرف‌ها شده است زمان مناسبی است تا هنرمندان و فعالان هنرها و حوزه‌های مختلف وارد میدان شوند و با طرح نظرات خود به کم‌تقص‌تر شدن ساخت این پروژه فرهنگی کمک کنند. بی‌شک طرح نظرات کارشناسانه دلسوزان فرهنگ و هنر قبل و حین ساخت این پروژه تأثیر بیشتری در مقید بودن و کارایی بیشتر آن دارد. بدیهی است پس از ساخت هر پروژه‌ای نقدها و نظرها نمی‌تواند چندان راهگشا باشد و صرفاً تبدیل به گر فکر زدن ساده می‌شود همین دلیل کافی است تا وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بستر را برای شنیدن سخنان و نگاه‌های مختلف آماده کند.

زمین و تامین مالی توسعه بیشتر است.
ساختمان پیانو در اسپانیا
مرکز هنری طراحی شده با پیانو رنزو در سانتاندر، در سال ۲۰۱۷ درهای خود را به روی عموم باز کرد. اولین ساختمان پیانو در اسپانیا واقع در یک سایت برجسته ساحلی، با سه نمایش بزرگ افتتاح شد؛ اولین نمایشگاه این کشور که به کارستن هولر اختصاص داده شد، مجموعه‌ای از طراحی‌های فرانسیسکو گویا، و ارائه آثار معاصر دائمی موسسه. مجموعه هنری علاوه بر این سه نمایش جذاب افتتاحیه، به کریستینا ابلگلیسایس، هنرمند چیدمان اسپانیایی هم فرصتی برای ایجاد یک کشف فرهنگی مشترک با مخاطبان را داد.
سنتر بوتین یا ساختمان پیانو توسط معمار ایتالیایی رنزو پیانو طراحی شد. این ساختمان به عنوان یک خانه دائمی برای برنامه‌های هنری، فرهنگی و آموزشی خدمت می‌کند. این سازه ۱۰۲۸۵ متر مربعی مرتفع با ۲۷۰۰۰۰ دیسک سرامیکی بازتابنده پوشانده شده است. این ساختمان شامل ۲۵۰۰ متر مربع گالری، یک سالن ۳۰۰ صندلی، کلاس‌های درس، فضاهای کاری، یک رستوران، یک فروشگاه و یک تراس روی پشت‌بام مشرف به شهر و خلیج است.
موزه یایوکاساما در توکیو
موزه یایوکاساما، که با نمایش بیش از ۶۰۰ قطعه از آثار این هنرمند افتتاح شد، در توکیوی ژاپن قرار داد. این موزه اولین موسسه‌ای است که به طور کامل به کاساما، یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین هنرمندان معاصر جهان اختصاص دارد. این موزه که توسط یایوکاساما و بنیاد او تاسیس شده است، هنر او را ارائه، ترویج و حفظ می‌کند. این ساختمان اختصاصی به بازدیدکنندگان این فرصت را می‌دهد تا در مورد کاساما و مسیر او برای تبدیل شدن به یکی از شناخته شده‌ترین هنرمندان آوانگارد قرن بیاموزند.
در نمایشگاه افتتاحیه آثاری از مجموعه طراحی تک رنگ «عشق برای همیشه» و همچنین از مجموعه بوم رنگارنگ «روح ابدی من» به نمایش گذاشته شد که بی‌اندازه مورد توجه قرار گرفت. هم یک اتاق آینه، با نام «کدوتبل‌هایی که در مورد عشق فراتر از بی‌نیهایت فریاد می‌زنند» در موزه به همراه مجسمه جدیدی به نام «کدوتبل ستاره‌ای»، از جذاب‌ترین مکان‌های این نمایشگاه است.